

Primul cuvânt către tineri

CHEMARE

*„Cuvântul cel dintâi l-am făcut, o, Teofile, despre toate cele pe care a început Iisus să le facă și să le învețe”
(Fapte 1, 1)*

A venit acum vremea, tinere, să auzi un glas care te cheamă. Un glas pe care nu l-ai mai auzit; sau poate da, dar pe care nu l-ai înțeles și nu l-ai ascultat. Este glasul lui Iisus!

Nu tresări, nu te mira, nu zămbi neîncrezător, tânărul meu prieten! Glasul care te cheamă nu este al unui mort, ci al unui înviat. El nu te strigă din istorie, ci din adâncul propriei tale ființe. Cuvintele acestea, rostite și scrise aici, sunt din străfundurile tale, pe care nu ți le cunoști. Ți-a fost poate rusine sau teama să cobori în adâncul tău și să le descoperi. Ai crezut că în tine zace o fiară, un mormant al instinctelor din care se ridică strigoii înspăimântători ai patimilor, și nu ți-ai văzut fața de inger, căci tu inger ești. Dacă nu ți-a spus-o nimănui până acum, ți-o spune Iisus, și marturia lui este adevărată, căci nimănui nu l-a dovedit vreodată de minciună.

Ce știi tu, tinere, despre Hristos? Dacă tot ceea ce știi ai învățat la școală, la orele de ateism, ai fost frustrat cu rea-credința de un adevăr – de singurul Adevăr care te poate face liber.

Ce știi tu despre Biserica lui Hristos? Dacă tot ceea ce știi se reduce la Giorano Bruno, despre care ți s-a vorbit la educația așa-zis „ateist-stiințifică”, ai fost privat în mod neomenos de lumina adevăratei culturi, de strălucirea spiritualității, care este garanția libertății tale de om.

Unde ai auzit, prietene, cuvintele acestea: „*Iubiți pe vrăjmasii voștri, binecuvântați pe cei ce vă bleastă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vătămă și vă prigonesc*”? Dacă nu le-ai auzit niciodată, cine și cu ce drept ți le-a interzis? Cine ți-a interzis să știi că există o cale mai bună, mai dreaptă și mai simplă decât cea pe care ratacești orbăcâind acum? Cine ți-a pus valul peste ochi, ca să nu poți vedea lumina cea minunată a dragostei propovăduite și trăite de Iisus până la ultimele ei consecințe?

Te vad pe stradă, prietene, tânăr și frumos, și deodată, totul se schimbă în tine, fața ta se schimonosește, instinctele îți rabufnesc în afară, răsăindu-ți ființa ca o dezlantuire de stihii, și devii violent... De unde ai învățat violența, tinere? De la cine?

Ți-am văzut mama blândă și cu ochii în lacrimi, ți-am văzut tatăl cu fața impietrită de durere – și am știut că nu de la ei ai învățat-o... Atunci, de unde?

Pleacă-ți urechea și ascultă chemarea lui Iisus, chemarea Bisericii Lui. Afară, pentru violența ta nesăbuită, te așteaptă tribunalele și închisoarea, unde sufletul tău poate fi iremediabil ucis.

Te-am văzut cu durere înaintea tribunalelor, unde faptele tale capătă dimensiuni de oroare.

Te-am văzut speriat, sau cinic, sau bravând – și toate aceste atitudini ale tale îmi arătau cât de aproape de marginea prăpastiei te aflai; și m-am întrebat, încă o dată, cine este vinovat pentru caderea ta.

Vino la Biserica lui Hristos! Numai aici vei găsi consolare pentru ființa ta răvasită, numai în ea vei afla certitudinea; fiindcă numai în Biserica vei auzi glasul lui Iisus spunându-ți cu blândete: „*Fiule, iertate îți sunt ție greșelile tale, pentru că mult ai suferit. Iată, te-ai făcut sanatos; de acum să nu mai greșești*”...

Nimănui nu ți-a scris vreodată cuvintele acestea, dar acum le auzi. Ți s-a vorbit de ura de clasă, de ura politică, de ura și mereu de ura. Cuvântul „*iubire*” ți-a sunat străin, dar acum Biserica lui Hristos îți arată o cale mai bună, o cale a dragostei.

Ai fost până acum sclavul instinctelor tale, trupul tău a fost un simplu instrument prin care ele s-au exteriorizat. Și acum poți să auzi acest glas al lui Iisus, Care graiește prin gura

Apostolului Său: „*Au nu stii ca tu esti templul lui Dumnezeu, ca in tine locuieste Duhul lui Dumnezeu?*”.

Ti s-a spus ca descinzi din maimuta, ca esti o fiara care trebuie dresata, iar acum afli un lucru uluitor: tu esti templul lui Dumnezeu, in tine salasluieste Duhul lui Dumnezeu! Esti rechemat, tinere, la demnitatea ta de om metafizic; esti ridicat de acolo de unde educatia gresita te-a coborat din sacrul oficiu, de a fi temple in care sa locuiasca Dumnezeu.

Noi te chemam la puritate. Daca nu ai uitat cuvantul „inocenta”, daca au mai ramas zone de copilarie neintinata in tine, nu vei rezista acestei chemari.

Vino in Biserica lui Hristos! Vino sa inveti ce este inocenta si puritatea, ce este blandetea si ce este iubirea. Vei afla care este rostul tau in lume, care este scopul existentei noastre. Spre stupoarea ta, vei afla ca viata noastra nu sfarseste in moarte, ci in inviere; ca existenta noastra este spre Hristos si ca lumea nu este doar un moment gol, in care sa stapaneasca neantul.

Vei avea o nadejde si **nadejdea** te va face tare.

Vei avea o credinta si **credinta** te va mantui.

Vei avea o dragoste si **dragostea** te va face bun.

Aceasta este, tanarul meu prieten, cel dintai cuvant pe care Iisus ti-l adreseaza prin tumultul lumii, prin desisul patimilor cu care nimeni niciodata nu te-a invatat sa te lupti, prin transparenta visolor tale de inocenta, care te mai bantuie din cand in cand.

Iisus te cauta, Iisus te-a aflat!

Al doilea cuvânt către tineri

SA ZIDIM BISERICI!

„...că tu ești Petru, și pe această piatră voi zidi Biserica Mea, și porțile iadului nu o vor birui.”

Îți aduci aminte, tinere, când ți-am spus că un glas nou te cheamă și că este glasul lui Iisus? Dar unde și la ce te cheamă? Ce făgăduință ademenitoare pentru setea ta de cunoaștere și de adevăr îți face Mântuitorul?

Glasul lui Iisus te cheamă la Biserica Lui.

Trăiești într-o familie, într-o societate, într-o lume. Te leagă de familia ta acel inefabil glas al sângelui, pe care nu-l poți renega și care se răzbună prin suferința ta, atunci când îl trădezi. Trăiești în mijlocul neamului tău, pe care îl simți ca pe o entitate metafizică; nu ca pe o grupare de indivizi izolați ci ca pe un suflet imens și unic, în care tu ești totul și totul trăiește prin tine. Exiști într-o lume cu bucuriile și durerile ei și vibrezi la aceste bucurii și dureri fiindcă este ceva în tine care te leagă și te unifică inextricabil cu toți semenii tăi.

Unde este atunci Biserica lui Hristos, la care ești chemat?

Ea este peste tot. Ea cuprinde în sine toate ființele omenești ba mai mult: și toate ființele cerești căci Biserica nu cunoaște istorie: istoria ei este prezentul spiritual.

Familia, societatea poartă în ele destinul tragic al limitării lor prin circumscriere în istorie. Istoria este, prin definiție, cronologia nefericirii și drumul spre salvare.

Dar tu, tânărul meu prieten, ești chemat la Biserica lui Hristos, care a fost gândită din veșnicie în Dumnezeu și care poartă în ea desăvârșirea, așa cum lumea își poartă în ea propria esență. Societatea te socotește un simplu element constitutiv, o cărămidă între celelalte cărămizi; libertatea ta este de a fi o cărămidă odată pentru totdeauna fixată.

Libertatea aceasta este libertatea constrângerii și aici începe drama ta, fiindcă libertatea este în tine, dar tu nu știi s-o descoperi în sensurile ei adevărate, nici s-o folosești atunci când, în sfârșit, vei fi descoperit-o. Ți s-a spus că tu nu ai libertate, că libertatea ta este înțelegerea necesității, iar necesitatea îți este impusă de un element cu totul exterior ție, ca într-o construcție moartă.

Biserica lui Hristos este vie și liberă. În ea ne mișcăm și trăim prin Hristos, Care este cap al Bisericii, având libertate deplină, căci în ea cunoaștem Adevărul, iar *Adevărul ne face liberi* (Ioan 8:32).

Când surâzi unui întristat; când ajuți unui bătrân să pășească mai ușor; când dai pomană săracului și-l vizitezi pe bolnav; când rostești: „Doamne, ajută-mă!” – ești în Biserica lui Hristos.

Când ești bun și îngăduitor; când nu te superi pe fratele tău, chiar dacă acesta ți-a rănit sensibilitatea; când zici: „Doamne, iarta-!” – ești în Biserica lui Hristos. Când muncești cinstit acolo unde te afli și când seara te întorci ostenit, dar cu zambetul pe buze la ai tăi, aducând cu tine o lumină caldă și plină de omenie; când răscumperi răul prin iubire – ești în Biserica lui Hristos.

Vezi dar, tânărul meu prieten, cât de aproape ești de Biserica lui Hristos? Tu ești Petru și Dumnezeu își zidește Biserica Sa pe tine. Tu ești „piatra” Bisericii Lui, pe care nimeni și nimic nu o va clinti, pentru că ești o „piatră” liberă, un suflet care se realizează pe sine în această Biserică, nu un condamnat la încremenire.

Să zidim biserici, prietene al meu! Să zidim biserici din inimile noastre fierbinți, în care străfulgera soarele cel luminos al dreptății, Hristos, Cel ce ne-a spus că prin credință suntem liberi de păcat. Să zidim bisericile credinței noastre, pe care nici o putere omenească nu le

poate zdruncina, fiindcă temelia ultimă a Bisericii este însuși Hristos. Să-l simți pe semenul tău alături de tine, mereu prezent, și să nu te întrebi niciodată: „Cine este omul aceasta?“, ci să-ți spui: „Nu este un străin. Este fratele meu. Este Biserica lui Hristos, ca și mine“.

Privește înapoi, prietene, și te cutremură! Privește înainte și te bucură! Istoria este un șir de evenimente osificate din care se ridică, din când în când, mărturiile vii ale credinței voievodale, întruchipate în biserici și mănăstiri. Tezaur al sufletului românesc și creștin, ele reprezintă duhul ce dă viață tradiției noastre naționale. Tot ce cade în afara acestei spiritualități este sortit pieirii. S-au prăbușit munți, au ars păduri, au pierit popoare. Dar bisericile au rămas vii, iar mănăstirile sunt cățuia din care urcă încontinuu spre cer fumul rugăciunilor. Nu putem afirma continuitatea unei spiritualități românești, nu putem susține că am preluat nealterate tradiția și sufletul neamului, dacă vom dărâma bisericile care le-au exprimat plenar. Nu putem vorbi de voievozii români dărâmându-le ctitoriile; nu putem vorbi de Mihai Viteazul făcând să dispară într-o singură noapte Biserica Enei! Nici o cramă, nici o cârciumă „Dunărea”, nouă sau veche, nu poate echivala măcar o singură piatră din temelia Bisericii Enei.

Nici o doctrină ateistă, nici un argument așa-zis „științific” nu te poate opri, tinere prieten, de la interogația despre existență și sensul ei, despre Dumnezeu și mântuire.

Această interogație este dovada libertății tale față de orice constrângere, față de materia însăși; este drumul tău spre Biserică și poarta prin care pătrunzi în ea.

Nu ezita în prag, prietene! Intră! De atâția ani stai pe pragul Bisericii, fără să știi. De atâția ani auzi glasul Iui Iisus spunându-ți „*Pe cel ce vine la Mine nu-l voi da afară*“. Lumea te alungă, te oprimă, te alienează. Iisus te primește, te mângâie și te redă ție însuți. Vino să construiești biserici alături de noi! Să reconstruim în suflet o Biserică a Enei, hristică și voievodală, vie și nemuritoare, până ce o vom vedea ridicată și aievea, pe locul ei – mărturie strașnică a credinței noastre creștine și a afirmării noastre naționale! Fără biserici, fără mănăstiri, suntem [ca niște] venetici.

Cine dărâmă biserici, dărâmă însuși argumentul dăinuirii noastre materiale și spirituale pe acest pământ hărăzit nouă de Dumnezeu. Tinere prieten, nu mai ești singur. Ești în Biserica lui Hristos”.

Al treilea cuvânt către tineri

CER SI PAMANT

*„Dar noi așteptăm, potrivit făgăduințelor Lui,
un cer nou și un pamant nou, în care locuiește dreptatea...”
(II Petru 3, 13).*

Ma adresez din nou tie, tinere, pentru ca pe tine te-am ales dintre toti cei carora m-as fi putut adresa; caci tu esti cel mai apt sa asculti cuvantul lui Hristos, tu esti nobil si pur, deoarece educatia ateista nu a reusit inca sa intunece cerul din tine. Tu inca mai privesti in sus, tu inca mai poti auzi chemarile inalte; zborul tau spre sferele ceresti nu a putut fi zavorat de gratiile unor conceptii arbitrare. Pentru tine aspiratia spre cer exista, materia nu te-a facut prizonierul ei. De aceea, tinere, te chem de sapte ori, caci sapte sunt laudele zilei catre Dumnezeu, asa cum spune Psalmistul: *„De sapte ori pe zi Te-am laudat pentru judecatile dreptatii Tale”*.

Vom vorbi astazi despre cer si despre pamant. Nu te voi infricosi, prietenul meu, cu tablourile zguduitoare ale sfarsitului lumii. Zilnic ne sta moartea in fata: prezenta ei e mai sufocanta decat viata, mai reala decat ea, caci moartea e cosmarul nostru de fiecare clipa. Traiesti cu moartea langa tine, prietene, si inca nu te-ai obisnuit cu ea, fiindca esti viu si autentic, mai viu si mai autentic decat iti inchipui tu insuti.

Un cer si un pamant... Imi aduc aminte de o poezie. O recita cineva de pe ecranul televiziunii, poetul insusi. Tinea mana dreapta ridicata, avea o fata fortat inspirata si scanda monoton, incercand sa provoace auditoriului un fel de transa. Fiecare vers era secondat de un cor de copii – falsa litanie, impusa de circumstanta: „Poti sa numeri, cerule, cate unul, cate doi, cate trei...” – si asa mai departe, pana la zece.

Era o imprecatie, o sfidare pe care o arunca cerului. In esenta, poezia pe care am ascultat-o voia sa spuna ce cerul putea sa-i numere pe poet si pe cei impreuna cu el, cate unul, sau cate doi, sau cate trei, mult si bine, dar nu-i va putea birui. Cam aceasta era ideea. Era un poet ateu si adept declarat al materialismului. Dar carui „cer” s-o fi adresat el? Sa fi fost „taria” constituita din straturile succesive ale atmosferei? Ar fi fost un monolog fara noima. Poetul, dupa convingerea cu care vorbea, se adresa cuiva care-l putea auzi si chiar „numara”. Ciudat, caci nu era vorba de o personificare (devenita atat de banala pentru poezie), ci el credea cu tot dinadinsul ca este auzit si ca sfidarea lui era un act de eroism. Se adresa cerului metafizic, pe care se caznea sa-l diminueze si sa-l nege afirmandu-l!

Tocmai despre acest cer vreau sa-ti vorbesc aici, prietenul meu.

„La inceput a facut Dumnezeu cerul si pamantul”.

Un cer si un pamant, un immanent si un transcendent, un dat material si o aspiratie spre desavarsire; un spatiu supus timpului, pe de o parte, si o existenta aspatiala, atemporală, pe de alta parte.

De atunci si pana acum pastram in noi nostalgia integrării noastre in cerul lui Dumnezeu; de atunci si pana acum nu am uitat nici o clipa ca acolo este centrul spre care aspira cerul din noi.

Spune-mi, tinere, cat de mult ai crezut in afirmatia pe care ai auzit-o repetata pina la obsesie in scoala, la radio, la televizor, prin ziare, la adunarile de tineret, anume ca te tragi din maimuta? Si cat te-a onorat oare o asemenea descendenta?

Noam Chomsky (lingvist american, parintele gramaticii generative) spune ca „oamenii cei mai stupizi invata sa vorbeasca, dar cea mai inteligenta dintre maimute nu va ajunge niciodata sa o faca”...

Si acum, iata, un glas din cer ti se adreseaza: „Tu esti fiul Meu!” Si, ca si lui Iisus pe cand vietuia in lume, glasul iti confirma: „Te-am proslavit si iarasi te voi proslavi”.

Esti pamant si cer, intuneric si lumina, pacat si har.

Stiu, prietene, ca te chinuiesc interogatiile despre sensul existentei tale in lume si despre rostul acestei lumi, in general. La intrebarea ta limitata, te-a putut oare satisface raspunsul gata fabricat si impus prin autoritarism: „Cerul este o fictiune, materia este totul; ea iti vorbeste prin simturile tale interne si externe”?

Ea, materia, si-a organizat asadar structura si evolutia dupa niste legi atat de complicate, inainte de a fi existat si cel mai mic rudiment de creier, incat atunci cand a aparut creierul superior al omului, singura cale prin care materia se recunoaste pe sine, ea nu s-a mai putut recunoaste! De atunci si pana acum se zbate intr-o sterila si jalnica sfortare de a descoperi legile pe care materia acefala si le-a fixat intr-o vreme cand nu era decat intuneric si inconstienta!

Tu ce crezi despre acest joc al neinteligentei care anuleaza orice inteligenta umana, fie ea si colectiva? Vezi ca pana si cea mai elementara logica te obliga sa admiti o inteligenta din afara lumii?

Dar eu te chem la un zbor mult mai inalt, la abandonarea ta totala, la curajul care sfideaza ratiunea; te chem la Dumnezeu.

La ceea ce transcende lumea, ca sa cunosti cerul infinit, cu bucuriile lui duhovnicesti, cerul pe care il bajbai acum in iadul tau, in cautarea ta si chiar in starea ta de revolta nedeliberata.

Acest cer, cu ierarhia lui divina, cu lumina divina care coboara din treapta in treapta, pentru a se intoarce apoi la propria-i sursa, care este Dumnezeu, nu ne numara din doi in doi sau din zece in zece. Pentru ca, in fata cerului, prietene, tu nu esti o biata piesa prinsa intr-un mecanism care te zdrobeste, ci esti un suflet, un tot, atat de liber in actele tale, atat de demn de pretuit, incat Insusi Dumnezeu, sub chipul celei de a doua Persoane treimice, a venit in lume sa Se rastigneasca pentru tine.

Cat de ridicola iti poate aparea acum sfidarea poetului care credea cu atata tarie in cer incat simtea nevoia sa asocieze imprecatiei sale corul copiilor, ca pe un scut!

Sa nu crezi, tinere, in atotputernicica materiei! Pamantul este finit, materia o putem epuiza in cateva minute, prin scindari succesive, pina la disparitia ei, ajungand, daca nu-L admitem pe Dumnezeu, la neant. Vezi bine ca afirmatiile absolute ale materialismului se sprijina pe un suport limitat. Vezi bine ca atributele acordate materiei – infinita, eterna, autocreatoare – sunt notiuni pur spirituale.

A nega cerul inseamna a nega orice existenta care nu cade sub incidenta simturilor mele. A nega spiritul inseamna a admite ca, in clipa in care mi-am inchis ochii si mi-am astupat urechile, lumea intra in inexistenta.

Si acum, prietene, vreau sa-ti recit cel mai frumos poem care s-a scris vreodata despre cer si despre pamant. Este inceputul Evangheliei lui Ioan:

„La inceput era Cuvantul si Cuvantul era la Dumnezeu si Dumnezeu era Cuvantul. Acesta era intru inceput la Dumnezeu. Toate prin El s-au facut; si fara El nimic nu s-a facut din ce s-a facut. Intru El era viata si viata era lumina oamenilor. Si lumina lumineaza in intuneric si intunericul nu a cuprins-o”.

Cum ar putea oare intunericul sa incarcereze lumina, materia sa inabuse spiritul, ateismul sa anuleze credinta in Dumnezeu, sau constrangerea sa ne faca sa pierdem dorul de libertate? Cerul te numara pe tine singur si numai pe tine, pe fiecare in parte, tu, unica si nerepetabila fiinta, prietene al meu, omule!

Al patrulea cuvânt către tineri

CREDINȚA ȘI PRIETENIE

*„Dar noi așteptăm, potrivit făgăduințelor Lui,
un cer nou și un pământ nou, în care locuiește dreptatea...”
(II Petru 3, 13).*

Iată, tânărul meu prieten, că am ajuns la jumătatea drumului pe care l-am început împreună cu tine, în prima miercuri de dinaintea Postului Mare, din săptămâna numită “a brânzei”. Atunci ti-a răsunat pentru prima dată chemarea pe care urechile tale însetate de adevăr au primit-o, iar sufletul tău dornic de absolut a urmat-o.

Pe atunci eram singur, dar știam că glasul meu nu era vox clamantis în deserto, căci erau cuvintele lui Iisus; știam că vorbele prin care îți spuneam: „*Pregătește calea Domnului, dreptă fă cărările Lui spre inima ta!*”, vor pătrunde în urechile tale. Și nu m-am înșelat, căci iată cât de sănătos astăzi aici că să ne mărturisim, chiar și numai în inima noastră, credința în Hristos și dragostea unora față de alții.

De ce te-am numit prietenul meu și de ce mi-am dat sufletul în inima ta, tinere? De ce am crezut în tine până la a te implica în actele mele de credință, până la a-mi pune viața pentru tine? Pentru că duhul meu a cunoscut sufletul tău, încă înainte de a-mi fi auzit tu cuvintele și încă înainte de eu să te fi văzut. Îți știam neliniștea și frământarea, nefericirea și suferința. Înțelesesem încă de pe atunci că răutatea ta era un scut împotriva lumii, iar bravada ta – o apărare pentru ranile tale. Pentru că tu ești prietenul meu; ne leaga o prietenie pe care nimic și nimene n-o poate desființa, deoarece libertatea noastră este garantată de Iisus, iar temelie iubirii noastre este El, Cel Înviat, Care ne-a spus: „*De acum nu va voi mai numi slugi, căci sluga nu știe ce face stăpânul ei; ci va voi numi pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute*” (Ioan 15, 15)

Cine ti-a mai mărturisit asemenea adevăruri? Din toate partile te înconjoară o atmosferă de mister, ca un complot urzit de cei mari. O rețea selectivă nu lasă să ajungă la tine decât ceea ce aservește unei singure idei sau concepții impuse. Unde este libertatea ta de opțiune și unde este cuvântul tău? Unde este nobilă libertate data tie de Dumnezeu, în baza căreia poți avea satisfacția de a răspunde în fața istoriei?

Atunci de ce să mă mir că nu știi ce este libertatea, nici cum s-o folosești? De ce să mă mir că nu știi cu adevărat ce înseamnă prietenia și iubirea, nici cui să le dai, nici cum să le păstrezi?

Cine din lumea aceasta îți este prieten adevărat, sau cine „și-ar pune sufletul” pentru tine? Din orice grupare socială ai face parte, ești mereu exclus de la raționamentele de bază, singurele care le justifică existența ca fenomene sociale. Orice excludere de la aceste justificări te aruncă în postura de sclav.

Există o taină socială și filosofică de la care ești sistematic îndepărtat, oferindu-ti-se doar concluzia. Cu autoritate. Dacă ești inapt să cunoști calea prin care se ajunge la concluzii, de ce ai fi apt să cunoști concluzia? Iar dacă ești apt, atunci de ce această taină? Se teme cineva de dreapta ta judecată? Sau de libertatea ta? Sau de prietenia ta? Poate să fie credința religioasă obiectul unei interdicții? Sclavajul de idei este la fel de greu ca orice sclavaj.

Iisus îți oferă, prin Biserică, taina adancă a dumnezeirii și a prieteniei Lui. Nu mai ești rob, ci prieten, de vreme ce ți se dezvăluie taina lucrurilor divine.

De mult ești să-L alegi pe Iisus ca prieten. Îți era poate teama de oceanul de libertate în care trebuia să te afunzi. Dar Iisus te alesese cu mult înainte de a tu să-I fi auzit glasul: „Nu voi Mă alege pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am rânduit să mergeti și roada să aduceți, iar roada voastră să rămână” (Ioan 15, 16).

Alegerea a fost facuta demult, fiindca Hristos te-a iubit dintotdeauna, tinere, iar acum tu ai raspuns chemarii Lui. De-acum esti randuit sa mergi si sa aduci roade care sa ramana.

Sa fii, pentru lumea in care traiesti, un profet al lui Hristos. Sa iubesti pe aproapele tau ca pe tine insuti si fiecare om sa-ti fie prieten. Sa propovaduiesti prin actele tale aceasta iubire unica si nelimitata, care-l ridica pe om de la treapta de rob la aceea de prieten al lui Dumnezeu. Sa fii profetul acestei iubiri liberatoare, care te scoate de sub orice constrangere, redandu-te tie integral, pentru ca tu insuti sa te oferi lui Dumnezeu. Cea mai injositoare aservire a ta este aceea prin care ti se interzice orice zbor teologic, orice incercare de a transcende imanentul si prizonieratul lui. „Tu esti robul vointei mele – pare a ti se spune – si vointa mea iti interzice sa crezi altceva decat ceea ce eu iti ingadui sa crezi!”

De ce ti se interzice putinta de a parasi spatiul in care esti prizonier al simturilor si al ratiunii tale? De ce ti se impune ca real numai ce intra in aceasta circumscriere, iar restul e declarat fictiune? Si atunci, mai ales, de ce nu ti se ingaduie sa patrunzi cu propria ta cunoastere in aceasta asa-numita fictiune, ca s-o spulberi? Nu cumva exista temerea ca „fictiunea” este mai reala decat ceea ce ti se impune drept realitate? Un sistem filosofic sau teologic (si, mai ales, unul de traire) nu poate fi desfiintat din afara lui. Din acest punct de vedere, el ramane o realitate inexpugnabila pentru asediator. Fraze ca „Religia a fost creata de clasele exploatare” nu mai sunt astazi in stare sa starneasca nici macar un zambet. Ele sunt pur si simplu ignorate.

Iar tie, pentru ca esti tanar, ti se cere sa iei in serios argumentatia vreunei „Biblie hazlii” sau vreunei „Anticazanii” din „Scanteia Tineretului”, care se intemeia numai pe interdictia de a i se raspunde! Libertatea inseamna eliberarea de pacat si de moarte in Hristos, iar in plan social – lupta ideilor. La noi, ateismul are un curs forat si din ce in ce mai restrans. Viata nu sta in autoritatea de stat. Credinta este in sa in plin asalt, caci este un fapt de viata. Autoritarismul aserveste, credinta elibereaza.

Am citit in „Contemporanul” din 11 noiembrie 1977, sub titlul „Cu ateii despre... religie”, declaratiile unor tineri la o ancheta facuta de reporterul revistei. Orice ancheta pe teme religioasa devine la noi sursa de neliniste si de teama, deoarece a fi credincios este, pentru oficialitate, aproape o tradare. Dar tinerii de care va vorbesc – toti membri ai PCR – au raspuns conform cu credinta lor, iar credinta lor i-a facut liberi. Va indemn pe voi toti sa cititi acest articol din „Contemporanul”, organ oficios de ideologie materialista al PCR. Veti vedea acolo ca tinerii anchetati s-au eliberat de sclavia teroarei, care ar fi putut sa-i determine sa-si ascunda adevarata credinta si sa faca declaratii formale de ateism. Ei au biruit in sa instinctul de conservare si si-au afirmat public si curajos credinta si libertatea de optiune pentru ea. Ei au ales deschis pe Hristos si Biserica Lui. Erau toti tineri ca tine, prietenul meu, si tot ca tine de buni, de generosi, de bravi. Erau prietenii nostri. De aceea s-au si gasit unii dintre voi care sa le scrie cuvinte de pretuire si de incurajare, prin care voiati sa le spuneti ca nu sunt singuri, ca toti cei mai buni cred ca ei, iubesc ca ei, vor sa se exprime liber ca ei.

Prietene, ne leaga aceasta infinita iubire a lui Hristos, ne leaga organic credinta in El. Si ne leaga prietenia noastra comuna, caci toti oamenii suntem prieteni de-ai lui Hristos. Nu te teme, tinere, sa te afirmi ca prieten al Lui. Nu te teme sa respingi o ideologie ateista, care urmareste sa-ti anuleze sufletul ca entitate metafizica, sau macar sa ti-l schilodeasca. Nu te teme sa afirmi ca neamul nostru este dintru inceputurile lui crestin si ortodox, ca douazeci de ani de ateism impus si de propaganda nu-i pot opri aspiratia spre absolut.

Crede si iubeste! Credinta te face liber, iubirea te uneste. Vei fi liber in unirea cu Iisus Hristos si vei ramane in dragostea Lui. Iata cat de sus ai ajuns, prietene, incat esti acum prietenul lui Hristos! Pentru aceasta te iubesc, tinere; si pentru aceasta cred in tine.¹

---

¹ „In a patra saptamana, la al patrulea Cuvant, au incuiat usa bisericii. Atunci tinerii (50 seminaristi si vreo 70 de studenti) s-au adunat in curte si am vorbit in pridvor” (Viata Parintelui Gheorghe Calciu)

Al cincilea cuvânt către tineri

PREOTIA SI SUFERINTA UMANA

*„Tu esti preot in veac, dupa randuiala
lui Melchisedec... „ (Evrei 5,6)*

Poate ca te-ai întrebat, tânărul meu prieten, de ce tocmai eu m-am adresat tie și în numele cui îți vorbesc. Ce drept am la acest cuvânt care te tulbură și te obligă la întrebări neliniștitoare? De ce am venit să-ți confirm spaimile tale neînțelese și să-ți deschid niște perspective atât de noi și de neașteptate încât să-ți strice fragilul tău echilibru de apărare? Poate că, descoperindu-ți puritatea și inocența pe care nu ți le cunoșteai, te-am făcut mai vulnerabil la rautatea lumii. Te-am făcut mai deschis pentru suferința și este firesc să te întrebi care este rostul ei. Are ea o finalitate, sau este doar o întâmplare oarbă, un destin trasat de stele, un ocean nefarsit în care să înoți fără nădejdea de-a ajunge la vreun tărâm?

Îți vorbesc în numele lui Hristos și al Bisericii Lui. În numele preotiei la care Iisus m-a chemat. Fiindcă nimic din ceea ce se petrece în lumea aceasta nu este un joc al întâmplării inconștiente și arbitrare, ci toate pornesc de la o cauză și tind spre o finalitate care se află în afara lumii. Cauza este Dumnezeu și finalitatea este tot Dumnezeu; El este *„inceputul și sfârșitul, Alfa și Omega”* (Apocalipsa 1,8).

Dar care oare este tabloul acestei lumi? Ce certitudine ne oferă ea, ce fericire ne poate aștepta la cotiturile necunoscute ale vieții, ce mangaiere în nenorocire?

Nu voi începe nici cu viața, nici cu moartea, nici cu începutul, nici cu sfârșitul, ci cu datul, cu ceea ce se întâmplă cu noi în fiecare zi.

Te-ai întrebat, tinere, care este rostul tău în lume și dacă totul se reduce la ea? Dacă ne-am născut să fim robii materiei, ba încă printr-o justificare filosofică, atunci finalitatea vieții este sclavia.

Dacă libertatea noastră se reduce la necesitate sau la logică, atunci libertatea noastră este sclavie.

Dacă toată cunoașterea noastră se reduce la o sterilă și niciodată împlinită înțelegere a legilor materiei, atunci cunoașterea noastră este sclavie.

Dacă iubirea noastră se reduce la luptă pentru existență, iar sacrificiul nostru la perpetuarea speciei, atunci ele nu sunt decât sclavaj.

În sfârșit, dacă toate convingerile noastre izvorăsc dintr-o doctrină oficial impusă, atunci ele nu pot fi decât sclavie.

Și în toată această însiruire, tinere prieten, unde este locul sufletului tău? Tu simți că dincolo de tot materialismul cu care ai fost intoxicat, dincolo de ateismul care îți este impus cu violență ideologică, există ceva mult mai vast, mult mai autentic și mult mai aproape de tine decât tot ceea ce te-a sufocat în această baie materialistă. Spre acel ceva, ca spre o lume visată și banuită, te împinge duhul din tine. Aceasta lume se străvede ca un spațiu azuriu, scaldat în lumina soarelui, printre zăbrelele interdicțiilor pe care societatea ți le impune. Un limb.

Sa știi, prietene, că nici o ideologie ateistă, nici o regulă materialistă, oricât de autoritar ți-ar fi impusă, nu este în stare să ridice un zid total impenetrabil între tine și lumea spirituală. Sufletul nu poate fi făcut prizonier. Este o lege pe care materialistii o ignoră, spre pierzania lor. În plan spiritual, nu există prizonierat fără speranță.

Învățătorii tăi îți vorbesc despre ateism și merg în taină la biserică! Iată o fisură prin care lumina de aur a spațiului spiritual ajunge până la tine.

Conducatorii tai ideologici tuna si fulgera impotriva religiei, proferand imprecatiile cele mai teribile, dar la vreme de nenorocire isi fac si ei cruci repezi, cerand ajutor de la Dumnezeu! Ca in vremea cutremurului din 4 martie. Iata inca o fisura prin care sufletul tau evadeaza din carcera sufocanta pe care ideologia oficiala ti-a construit-o cu atata sirg.

La sedintele de ateism, vorbitorii, obligati sa ia cuvantul, ii blameaza pe cei care cred sau care au fost prinsi savarsind „crima” de a merge la biserica. Dar dincolo de vorbele lor mincinoase, dincolo de afirmatiile lor rostite pe un ton fals, tu sesizezi teama de a nu fi descoperiti ca si ei au o credinta religioasa! Minciuna, in care ei inoata atat de lamentabil, sparge inca o data zidul carcerii tale, lasand sa patrunda pe acolo o dulce lumina, iar tu sa te intrebi: „De unde vine aceasta lumina nefireasca? Este o lumina straina de lumea noastra!”.

Despre aceste lucruri ti-am vorbit in cele patru cuvinte anterioare si tot despre ele iti voi vorbi si mai departe. Fiindca sunt preot al lui Hristos. Pentru ca Dumnezeu ne-a descoperit, prin iubire, aceasta taina a lucrarilor Sale. Si fiindca Iisus mi-a poruncit sa ti-o fac cunoscuta si tie, ca tu sa nu poti spune: „Nu am stiut!”. Ca sa stii ca poti sa zbori si ca numai zborul spiritual este cu adevarat inalt; cel al materiei este ca un zbor cu aripi frante.

Ti-am vorbit despre toate acestea, fiindca Biserica lui Hristos a iesit din catacombe. Ea straluceste orbitor pe pamintul acestei tari, inalt zidita in inimile noastre.

A fost daramata Biserica Enei, dar cine dintre noi, romani si crestini, o poate uita? Se va ridica pe locul ei o carciuma, simbol al unei conceptii care socoteste biserica o plaga, iar carciuma o fericire pentru popor... Vai de arhitectul care va construi acolo, legandu-si pe veci numele de agresiunea impotriva unei dovezi a geniului romanesc voievodal de constructie si de credinta! Vai oficialitatii care isi va cladi gloria si autoritatea pe daramarea de biserici si pe zidirea de carciumi! Vai de acea conceptie care socoteste ca un han Agapia este mai de pret decat o manastire Agapia! Vai de cei ce socotesc ca Patriarhia Romana este istorie care poate fi pusa la muzeu, neintelegand ca ea este viata vie si mereu prezenta! Nu istorie osificata, ci suflet viu. Vai lor si vai celor ce se pleaca fortei, admitand distrugerii care niciodata nu vor putea fi admise de istorie!

V-am spus toate acestea pentru ca sunt preot, pentru ca suntem preoti si ascultam de porunca lui Dumnezeu, Care spune ca lumina nu se ascunde sub obroc, ci ea trebuie sa lumineze dinaintea tuturor. (Matei 5,15)

V-am spus toate acestea, tinerii mei prieteni, ca sa judecati si voi daca este drept inaintea lui Dumnezeu sa ascultam de oameni mai mult decat de Dumnezeu. Si deoarece Cel ce S-a jertfit pe cruce pentru mantuirea lumii ne-a poruncit sa nu ascundem adevarul cel dumnezeiesc. V-am spus toate aceste lucruri ca sa intelegeti ca prin credinta spargem zidurile si rupem lantul primejdiilor, chiar daca „in lume neazuri vom avea” (Ioan 16,13).

Exista un razboi continuu intre bine si rau, intre dreptate si nedreptate, intre libertate si prizonieratul de idei, intre puritate si coruptie; si toate aceste batalii se dau pe un singur camp de lupta, care este inima omului. Acestei inimi ii vorbesc, eu, preotul lui Hristos, caci inima isi are ratiunile ei, pe care ratiunea le ignora, cum spunea Blaise Pascal („Le coeur a ses raisons, que la raison ne connait point ...”).

Ce inseamna atunci preotia?

Ea inseamna sa fii martorul indurerat al suferintei umane si sa o iei pe umerii tai. Sa fii cel ce incalzeste pe lepros la san si da celui mizerabil viata prin suflarea gurii lui. Sa fii consolatorul tare al oricarui nefericit, chiar atunci cand tu insuti te simti doborat de neputinta. Sa aduci o raza de lumina stralucitoare in inimile celor nenorociti, chiar atunci cand ochii tai orbi au incetat demult sa mai vada lumina. Sa porti pe umerii tai muntele suferintei umane, chiar atunci cand fiinta ta striga zdrobita de propria-i suferinta.

Dar carnea ta se va revolta si va zice: „Este inadmisibil eroismul acesta absurd! Unde este omul acela, unde este preotul pe care mi-l descrii, sa-i pun si suferinta mea pe umeri?”.

Si totusi el exista. Din cand in cand se trezeste in noi preotul lui Hristos, care, asemenea samarineanului milostiv, se apleaca peste cel cazut intre talhari si, suindu-l pe asinul sau, il aduce din nou in Biserica lui Hristos. Si uita de sine si te consoleaza, omule al suferintei!

Cine, astazi, se mai poate induiosa de suferinta ta? Cine altul, astazi, iti mai poate spune, induiosat de soarta ta, cuvinte de consolare? De la cine mai poti auzi, astazi, cuvintele lui Hristos: „Veniti la Mine toti cei osteniti si impovarati...”

Te-am vazut, tanarul meu prieten, brutalizat de cei mai in varsta, jignit si insultat, numai din vina de a fi tanar. Ti-am vorbit atunci ca unui om cu slabiciuni si dureri, ca unei fiinte sensibile si fara aparare. Te-am vazut atunci, spre spaima si bucuria mea, cum te-ai aplecat si mi-ai sarutat mana, nu mie, ci preotului lui Hristos care-ti aducea consolarea. Pentru ca ai biruit moartea la care te condamnase o doctrina ateista, pentru ca ai inviat inaltandu-te din ruinele materialismului prabusit de tineretea si credinta ta, iti voi grai acum cuvintele lui Iisus, asa cum s-au rostit ele prin gura Apostolului Neamurilor. Ele sunt absurde pentru prizonierii materiei si materialismului, pentru cei ce substituie carciuma Bisericii si indecenta suferintei. Dar pentru tine ele vor suna pline de sens spiritual si de adevar:

„Caci cuvantul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; dar pentru noi, cei ce ne mantuim, este puterea lui Dumnezeu. Caci scris este: *Pierde-voi intelepciunea inteleptilor si stiinta celor invatati voi nimici-o*. Unde este inteleptul? Unde e carturarul? Unde e cercetatorul acestui veac? Au n-a dovedit Dumnezeu nebuna intelepciunea lumii acesteia?” (I Corinteni 1, 18-20).

Unde sunt toti acestia, prietene al meu? Nu mai este nici unul. Doar tu ai ramas aici, viu si intreg in Biserica lui Hristos; tu, popor sfant, agonisit de Dumezeu; tu, temelie pe care se zideste sufletul ortodox al neamului romanesc; tu, singura lui salvare si dainuire prin veacul acesta.²

---

² „La al cincilea Cuvant au inchis si portile, ca sa nu mai vina studentii din afara. Dar ei au sarit gardul, iar cei din Seminar, din camin, au iesit pe ferestre, fiindca fusesera incuiati in dormitoare. Si au venit sa asculte cuvantul lui Dumnezeu”. (Viata Parintelui Gheorghe Calciu)

Al saselea cuvânt către tineri

DESPRE MOARTE SI INVIERE

„Adevarat, adevarat zic voua: Daca cineva va pazi cuvântul Meu, nu va vedea moartea în veac” (Ioan 8, 51)

Vom vorbi astăzi, prietene, despre moarte și înviere. Ce stranie împerechere antinomică pentru urechile tale, care n-au auzit decât despre moarte și viață! Tu, tânărul meu prieten, nu cunoști decât sensul logic al afirmației sau al negației. Strâns cu forța în corsetul material al lucrurilor, tu știi că apa curge la vale, că focul arde și că norii contin sarcini electrice. Iar astfel de cunoștințe trebuie să-ți faci somnul liniștit, urechea plecată spre ascultare și înțelegerea limitată la ceea ce ți se da. Reteta universului ți se oferă ca un ravas în placinta. Decanii ideologiilor ateiste au primit „iluminari” care i-au pus în posesia adevărului absolut: înlocuirea unei greșeli grosolane prin alta mai puțin grosolană! Numai că fiecare nouă eroare îți este impusă cu obligația de a o accepta ca adevăr absolut. Încercarea de a primi în mod critic un adevăr ideologic este o „ereză” periculoasă. Oficiantii ateismului încep de îndată goana după vrajitoare...

„Polii existenței noastre sunt nașterea și moartea”, afirmă orice concepție materialistă. Tu, omule, ești sortit să te naști și să mori, printr-un capriciu al naturii sau printr-un simplu joc al libidoului. Tu nu ai destin. Tu urmezi legea necesității și a cantității care, ca prin miracol, devine calitate – și trebuie să accepți că aceasta este ceea ce-ți guvernează viața și moartea. Înseamnă că tu ești cea mai nefericită ființă de pe pământ, căci nici plantele, nici animalele nu au conștiința vieții și a morții. Dar tu știi! Tu ești conștient că trăiești și, mai ales, ești conștient că vei muri. Toată viața ta se desfășoară în sumbră perspectiva a morții. Dacă timpul nostru modern nu a crescut cu nimic șansele vieții, el a înmulțit, într-o măsură nedefinită, posibilitățile morții. Civilizația și moartea, tragici cavaleri ai Apocalipsei, bantue de un secol această lume. Și nici un inger al învierii nu se arată la orizont, nici un arhangel al dreptății nu brazdează cerul și nu strigă cu glas tunător îngrozitorilor cavaleri: „Opriti-va! În numele Domnului, opriti-va!”

Pe cerul materialismului ateist scrie cu litere funebre: „Nu există decât viața și moarte”. Și apoi o strânsă interdicție: „Este oprit să crezi în înviere!”

Prietene, ce ți-a dat ateismul în loc atunci când te-a deposedat de credința în înviere? Ce dar ți-a oferit el atunci când ți l-a luat pe Iisus cel Înviat? La ce alte sărbători senine te-a chemat el atunci când te-a pus să muncești în zilele de Paști și de Crăciun? Ce purificare și ce odihnă spirituală ți s-au conturat dinainte atunci când sărbătorile creștine au fost manjite cu noroiul denigrării și cu lozincile violențelor verbale?

Altadata, de sărbători, oamenii cautau să trăiască timpul lui Dumnezeu, dimensiunile largite spre infinit ale timpului; astăzi masori plictisit, cu ochii pe ceas, timpul mitingurilor, ca pe un blestem. Altadata, de Paști, ne împacam cu toți oamenii, după cuvântul cântării pascale: „...și unul pe altul să ne îmbrățisăm; să le zicem frați și celor ce ne urasc pe noi; să iertăm totul pentru înviere!”. Astăzi, în zilele de Paști, ni se distribuie distracții campenesti, orgii înecate în alcool, sfârșind, deseori, în violență.

Tu știi, tinere, că o concepție este valabilă nu prin faptul că există, ci prin efectele ei pozitive. Și atunci judecă singur, prietene al meu, compară și apreciază, dar, mai ales, decide-te! Fiindcă ai de ales între bine și rău, între blândete și violență, între viață și moarte...

Dar acum te voi lua cu mine într-un orizont nou. Pentru acest zbor nesperat va trebui să renunți la prejudecățile materialiste care ți-au fost implantate în minte. Va trebui să-ți purifici

inima de patimile pe care educatorii tai ti le-au cultivat inca din pruncie, dandu-le stralucire si nume de virtuti. Va trebui sa-ti lepezi necredinta si ateismul, ura si lipsa de respect, servilismul si violenta, lasitatea si orgoliul. Si, astfel purificat, sa te indrepti spre marele praznic al Invierii. Va trebui sa intelegi ca invierea lui Hristos este o innoire pentru univers, ca prin transformarea unuia toata lumea se schimba si ca la Cina cea de Taina, cand Iisus le vesteste ucenicilor apropierea patimilor Sale, acestea trebuiau sa ia o valoare mistica si salvatoare pentru lumea intreaga.

Patimile sunt spre moarte, iar moartea spre inviere. Daca invierea nu exista, daca singura realitate este moartea, atunci suntem mai de plans decat pietrele. Caci privind lucrurile fara credinta, viata noastra dureaza numai de la nastere pana la virsta mortii, care poate fi la fel de bine la o zi sau la 70 de ani, caci „din clipa in care te-ai nascut esti deja destul de batran ca sa poti muri”. Ce inseamna acest scurt interval fata de vesnicia mortii?! Sa venim oare pe lume numai pentru a muri animalic, pentru a muri pur si simplu, ca o piatra care se rostogoleste de pe locul ei in hau, sau ca o vita lovita de toporul macelarului? O asemenea moarte nu are nimic uman in ea. Este un cosmar, caci dincolo de ea nu se intrezareste nici o lumina, ci doar intunericul groazei. Viata ni se infatiseaza ca o tragedie, din pricina unei astfel de morti si a suferintei care o precede. Credincios sau necredincios, nici un om nu poate scapa acelei ultime judecati, care precede cu o clipa agonia si care este tribunalul constiintei noastre. Si cine dintre noi se simte inocent la aceasta judecata?!

Ne inspaimanta moartea, cu sumbra ei lipsa de perspectiva, pentru ca ne-a slabit credinta si pentru ca, in teama generala care guverneaza lumea, moartea nu ne mai apare ca o eliberare, ci ca o suprema groaza. Pentru ca am dezumanizat moartea prin lepadarea de Dumnezeu, iar materia nu poate domina spiritul decat prin siluire.

Cei mai mari si mai inversunati atei ai secolului nostru, care nu numai ca au facut din materie un dumnezeu si din ateism o mistica noua, dar au uzat de toate mijloacele de persuasiune si de distrugere pentru a-L ucide in tine pe Dumnezeu cel adevarat, toti acestia, tanarul meu prieten, se tem de propria lor disparitie, cu o spaima metafizica si incurabila. De aceea isi construiesc adesea morminte impozante, atasandu-se cu o dragoste jalnica de ramasitele lor pamantesti, incercand astfel o tragica substituire a aspiratiilor catre vesnicie. Drama vietii lor idolatre sfarseste intr-o moarte inca si mai idolatra. Au trait cu groaza suferintei si si-au dorit o moarte subita, caci moartea n-a fost pentru ei decat o inutila si insuportabila fundatura a suferintei. Pe ei nu i-a salvat nici macar acest ultim act de solidaritate umana care este moartea.

Dar Iisus ne-a daruit o moarte fara spaima, o impacare a mortii cu fericirea, caci ne-a adus garantia ca moartea nu este un sfarsit, ci un inceput – inceputul unei vieti eterne: viata prin inviere.

A iubi o fiinta inseamna a-i spune: „Tu nu vei muri!”. Si sa crezi. Aceasta credinta neargumentata este, de fapt, singurul adevar fundamental pe care il simtim in iubirea noastra cu adevarat profunda. Vorbesc de toate chipurile iubirii. Mama care isi dezmiarda copilul, ii spune, de fapt, cu o credinta care rastoarna muntii: „Tu nu vei muri!”. Iubitul, care sopteste fiintei dragi cuvinte pline de ardoare, ii spune, in realitate, cu aceeasi credinta adanca: „Tu nu vei muri!”.

Istoria intunecata a omenirii cunoaste un moment de soare dogoritor, revarsandu-se peste umanitate: este Soarele Dreptatii, Hristos cel Intrupat, Fiul lui Dumnezeu, venit in lume s-o mantuiasca. Ce necesitate putea determina la intrupare desavarsirea divina libera de orice necesitate? Nici una. Numai dragostea, caci numai ea este virtutea cea deopotriva libera si liberatoare. Nu iubirea-pasiune, ci iubirea-caritate.

„Caci Dumnezeu asa a iubit lumea, incat pe Fiul Sau Cel Unul-Nascut L-a dat, ca oricine crede in El sa nu piara, ci sa aiba viata vesnica” (Ioan 3, 16). Iisus Se arata astfel drept intruparea iubirii, dragostea palpabila si crucificata.

Atat de greu i-a venit omenirii sa creada in ceea ce vedea, in faptul ca iubirea desavarsita statea in fata ei intrupata, incat a vrut s-o vada pe cruce, adica adusa la acea situatie-limita care este suferinta si moartea. Pentru a-i verifica autenticitatea ca prin foc si pentru a constata daca ramane identica, pana la sfarsit, cu sine insasi. Si Iisus a trecut ca un Dumnezeu examenul la care omenirea L-a supus. Amintiti-va, prieteni, de cuvintele Lui de pe cruce: „Parinte, iarta-le lor, ca nu stiu ce fac!”.

Ce dovada mai mare decat aceasta ne-ar putea da cineva? Si daca tu crezi atunci cand ii spui fiintei iubite: „Nu vei muri”, de ce sa nu crezi in cuvintele supremei iubiri atunci cand iti face fagaduinta vietii eterne? „*Adevarat, adevarat zic voua: Cel ce asculta cuvantul Meu si crede in Cel ce M-a trimis are viata vesnica si la judecata nu va veni, ci s-a mutat din moarte in viata*”. (Ioan 5, 24)

Dar tu crezi si stii ca intr-adevar crezi, asa cum si eu o stiu, chiar daca pentru tine, tanarul meu prieten, nu este absolut limpede ceea ce crezi. Insa pentru cei ce fac din constiinta ta tanara un loc de exersare a violentelor lor doctrinare, pentru cei ce-ti incarcereaza sufletul in formulele inguste ale ateismului, credinta ta este o realitate care-i sperie mai mult decat orice. Ideile se mentin prin adevarul lor. O idee care se mentine prin violenta este profund subminata de falsul din ea. Daca materialistii nu vorbesc despre moarte, este pentru ca se tem de ea. Ei o trec sub tacere, asa cum trec sub tacere toate ideile care nu pot fi mistificate.

De ce la 4 martie a fost trecut sub tacere, la un an de la consumarea lui, marele cutremur din 1977? Pentru ca moartea te obliga sa te gandesti la Dumnezeu, la viata pe care o duci, la responsabilitatea ta morala. Or, ei se tem de capacitatea ta de a intui adevarul metafizic, de libertatea ta spirituala, tot atat de mult ca si de moarte.

Eu insa iti vorbesc despre ea ca despre singura ta posibilitate de a invinge. Caci fara inviere, atat moartea cat si viata devin un nonsens, o absurditate. Iubirea lui Dumnezeu este insa garantia invierii noastre, iar invierea este fundamentul credintei noastre in Dumnezeu si in Iisus Hristos, Fiul Lui. Ea este ocazia sublima si glorioasa a unei afirmari vitale; o invitatie la amnistierea trecutului, cum spunea un ziarist francez; o invitatie la incredere in viitor.

„Sa iertam totul pentru inviere!”. Orice alta atitudine inseamna moarte. Cel ce a murit, Acela a si inviat, iar cei ce L-au vazut au marturisit si marturia lor este adevarata, fiindca au pecetluit-o cu suferinta si cu moartea lor. Nu ne putem indoi de adevarul spuselor lor.

Cand se lumina de ziua, „*in intaia a sambetelor*”, „...*iata s-a facut cutremur mare, ca ingerul Domnului, coborand din cer si venind, a pravalit piatra si sedea deasupra ei. Si infatisarea lui era ca fulgerul si imbracamintea lui alba ca zapada*” (Matei 28, 1-3)

Acesta este maretul tablou al Invierii Domnului, Cel ce a sfaramat lanturile mortii si a adus omenirii perspectiva nesperata a obstestii invieri.

De acum, prietene, nu te mai teme de moarte, caci Hristos a inviat, fiind parga invierii noastre! Din clipa in care ai aflat acest adevar, viata ta a capatat un nou sens: ea nu se va sfarsi intre scandurile unui sicriu (fapt care ne-ar face viata derizorie si inutila), ci, trecand prin moarte, va sui spre gloria invierii.

Mergi, tinere, si spune tuturor vestea aceasta! Sa straluceasca fata ta de inger intru lumina invierii, caci astazi ingerul din tine, pe care ti l-am descoperit la primul meu „Cuvant”, a biruit pamantul din tine. Spune-le celor ce ti-au oprimat pina acum sufletul tau divin: „Cred in inviere!” si-i vei vedea inspaimantati, caci ii va birui credinta ta. Se vor zvarcoli si-ti vor striga cu disperare: „Tarana este paradisul tau si instinctele tale iti sunt cerul!”.

Dar tu sa nu te opresti din calea ta, ci sa treci mai departe, stralucitor si pur, straluminand tuturor invierea cea din intaia a sambetelor!

Tu, prietenul meu, esti unicul purtator al indumnezeirii tale in Iisus Hristos si ridici cu tine intreg neamul acesta romanesc spre culmile propriei sale invieri. Din moarte la viata si de pe pamant la cer.³

---

³ „ - La dormitor, la culcare! – striga directorul. La biserica, la rugaciune! – strigau elevii” Dar efectul a fost ca peste doua sute de seminaristi, elevi de liceu si studenti au ascultat in aceea seara predica parintelui profesor Gheorghe Calciu. Si dupa acest al saselea cuvint, a doua zi s-a intamplat ceva cu totul neasteptat: „au deschis portile, au deschis usa si am intrat din nou in biserica”. Asadar, „Iertarea” – cel de-al saptelea cuvint – avea sa se rosteasca in biserica. (Viata Parintelui Gheorghe Calciu)

Al șaptelea cuvânt către tineri

IERTAREA

*„De aceea îți zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe,
căci mult a iubit” (Luca 7, 74)*

Când am început aceste „Cuvinte”, tinere prieten, la primul din cele șapte nici nu te cunoșteam. Știam despre tine că existi, că aspiri spre ceva ce lumea nu-ți poate da, și te-am chemat, ca pe fratele meu necunoscut, să-ți arăt o cale nouă pe care să pășești. Ți-am vorbit despre Hristos și despre Biserica Lui, despre un cer și un pământ nou, despre moarte și înviere și, mai presus de toate, despre iubirea lui Iisus pentru tine. Dar acum îți spun frate, nu doar semen al meu; te iubesc, nu cu o iubire abstractă care își caută obiectul, ci cu iubirea care a găsit, fiindcă te cunosc și ești în inima mea, așa cum și eu sunt în inima ta. Căci dacă ai venit aici ca să mă asculți de mai multe ori, ai făcut-o pentru că ai auzit glasul lui Iisus, acel glas irezistibil care te-a trezit din amorțeala ta materialistă și din letargia ateistă în care zăceai.

Ai auzit când Iisus ți-a spus: „*Vino la Mine!*”. Și când te-ai întors la el, ți-a pus inel în degetul tău și încălțăminte nouă în picioarele tale, și pe umeri haina cea mai bună (Luca 15, 20-24). Fiindcă veneai rănit și sângerând. Erai oprimat de tot ceea ce învățaseși despre zeificarea materiei și de toate interdicțiile ridicate în fața căutărilor tale de către ateismul fetișizat. Înaintea ochilor tăi, orbi până atunci, s-a aprins o lumină mai ademenitoare decât orice cântec de sirenă al lumii. Și ai lăsat departe în urma ta țara de secetă a necredinței și roșcovele (Luca 15, 14-17) pe care le mâncaseși până atunci. Ai uitat de dascălii tăi, care îți spuneau că aceasta este singura hrană și că fără de ea vei muri. Și ai auzit atunci cuvântul lui Iisus, care îți spunea: „*Nu numai cu pâine va trăi omul, ci și cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu*” (Matei 4, 4).

Prietene, când oare ai ajuns să te hrănești cu cuvântul lui Dumnezeu? Și totuși asta faci! Pentru acest cuvânt ai renunțat la odihna ta, la pacea ta comodă, ai înfruntat obstacole și interdicții și ai venit aici, să te hrănești cu cuvântul lui Hristos. Cinste ție, prietene! Dumnezeu îți va dăruia cuvântul și harul Său, și ți-l va dăruia din belșug, pentru că este scris: „*Că oricine cere, ia; cel care caută, află; celui care bate, i se va deschide*” (Matei 7, 8). Pentru această cerere stăruitoare a ta, curajosul meu prieten, Iisus te va răsplăti. Fiindcă ai avut curajul să lupți cu o obișnuință și cu o inerție care te făcuseră prizonierul lor; fiindcă ai avut curajul să rupi barajul interdicțiilor pe care ți le-a impus, ca pe un baraj de netrecut, ideologia marxistă, crezând că postulatele de autoritate nu au nevoie de demonstrație și că autoritatea ar putea suplini credința; fiindcă ai avut curajul ca, o dată ieșit de sub servitutea acestor doctrine, să mergi spre ceea ce ți se contura în față ca o iubire tangibilă. Și cu cât ai înaintat, cu atât ai înțeles mai bine că această iubire infinită și crucificată strălucea pentru tine, omule unic și irepetabil, cum te-am mai numit cândva. Pentru acest curaj al tău ai primit iertarea.

Nu simți oare în tine duhul acesta al dragostei, al liniștii care s-a instalat în sufletul tău, siguranța cu care pășești pe noul drum al ascultării de Hristos? Este harul lui Dumnezeu, care vine la tine. Mai întâi, acest har te vizitează rar. Atunci când, rugându-te, vei simți un fior de o clipă trecându-ți prin inimă, ca o bucurie inefabilă, atunci când, îngenuncheat fiind, vei simți o duioșie inexplicabilă în suflet și o nevoie imperioasă de a plânge, să știi că te vizitează Harul. Stăruiește, prietene, și Harul va veni mai des, tot mai des, până te va locui permanent. Atunci vei cunoaște starea de har continuă și pacea interioară, a cărei sursă este iertarea acordată de Hristos și care se preface într-o bucurie spirituală iradiind invizibil prin toți porii

ființei tale. Și vei cunoaște fericirea de a fi iertat și de a ierta. Căci viața noastră este dură atâta vreme cât materia reprezintă cerul și pământul nostru, iar duhul nostru rămâne orb atâta vreme cât ateismul este religia noastră. Și dacă există totuși ceva care te salvează, prietene, chiar în perioada chemării tale la Hristos, înainte ca sufletul tău să fi fost inundat de lumina credinței, acel ceva este bucuria de a ierta și a fi iertat.

„La vie en commun est dure. Il faut savoir se faire pardonner” (Viața în comun este dură. Trebuie să știi să te faci iertat.). Nu numai să ierți, ceea ce ți-ar oferi satisfacția orgolioasă a bunătații, ci să știi să te faci iertat, ceea ce este echivalentul absolut al umilinței [smereniei].

Îmi amintesc că ți-am vorbit despre Iisus și despre Biserica Lui ca despre o instituție sfântă, ca despre o realitate spirituală pe pragul căreia te afli de mult. Dar abia acum ai reușit să rupi zecile de fire invizibile ale unor concepții care te trăgeau înapoi. Ți-am vorbit despre bisericile presărate pe pământul acestei țări, pe care călcăm cu picioare vesele sau îndurerate, și ți-am arătat că am rezistat prin veacuri de umilință, dar și de slavă, prin credința noastră ortodoxă indestructibilă. Că dragostea de pământ și legătura de sânge și de limbă s-au exprimat în istoria vie, adevărată, prin bisericile ridicate de voievozi și de pârcălabi – literă de piatră, pe care vremea nu o poate șterge. Iar dacă acum vedem o biserică dărâmată, pentru ca în locul ei să se ridice o cârciumă, spunem: „NU!”, cu toată durerea sufletului nostru, împotriva celor ce cred că dărâmând biserici și interzicând – în presă, în școli și în inimi – cuvântul lui Dumnezeu, L-au desființat pe Acela din a Căruia milă trăim și durăm.

Ți-am vorbit de libertatea ta în Hristos și despre cum trebuie s-o folosești. Ți-am arătat că mineralele nu cunosc nici moarte, nici viață, decât prin analogie, ci numai starea de fapt; că animalele cunosc viața și moartea, dar inconștient; dar tu, tinere, omule, cunoști și moartea și viața și, mai presus de ele, învierea, oricât ți s-ar fi interzis să crezi în ea. Căci Hristos te-a chemat la îndumnezeire. Nu la condiția de simplă viețuitoare, nici măcar la simpla condiție de om, ci te-a ridicat deasupra condiției umane, când a zis: „*Părinte, voiesc ca unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat*” (Ioan 17, 24).

Acestea sunt lucrurile pe care ți le-am spus, tânărul meu prieten, și multe asemenea, cu toate cuvintele lui Hristos. Și pentru aceasta m-au urât frații mei, iar ție ți s-a interzis să vii să mă asculți; ție, care însetai după cuvântul lui Dumnezeu și care voiai să știi dacă ești condamnat total sau ai fost ales de cineva pentru un destin mult mai înalt, pentru înviere. Ți s-au închis porțile și ți s-au ridicat în față ziduri de opreliști. Ție, care scriai într-una din scrisorile tale – căci orice scrisoare de la unul dintre voi vă exprimă pe voi toți – despre pornirea voastră de a căuta ceea ce transcende materia, de a depăși imanentul astăzi zeificat, despre toată nădejdea voastră de a păși pe calea adevărului și despre bucuria de a-L fi întrezărit pe Cel ce Însuși este Adevărul, Calea și Viața.

Îmi scriai cu câteva zile în urmă: „Ce bucurie să auzi vorbindu-se despre Dumnezeu și despre lume, alta decât cea a materiei, de la o catedră laică și de către un profesor laic! Era un vis în care nu putea crede. Și să înțelegi că omul acela laic era iluminat de un duh de credință pe care nu-l făcea cunoscut nu numai prin cuvinte, ci și prin toată lumina care iradia din ființa lui. De aceea, aproape că vă invidiez pe voi, teologii, care știți și cunoașteți și trăiți ceea ce noi nu cunoaștem și nu știm, dar spre care întreaga noastră ființă aspiră”...

Sau tu, tinere profesor de 35 de ani, care spuneai: „Mi-am petrecut toți anii aceștia de învățământ scoțând cu bâta elevii din biserici. Acum însă am înțeles ce-i aducea acolo și de ce reveneau la biserică, iertându-mă. Înțeleg acum că dacă voi, niște copii din anul întâi de Seminar, credeți atât de tare și știți atâtea lucruri despre adâncurile ființei umane și despre o lume pe care eu am interzis-o elevilor mei, eu trebuie să cred mai mult decât voi”. Nu ne amintesc oare aceste cuvinte de convertirea lui Pavel de pe drumul Damascului? Căci, dacă admitem cu Albert Camus, că fiecare om trece măcar o dată în viață prin Muntele Măslinilor, tot așa trebuie să admitem că fiecare dintre noi experimentează o dată drumul Damascului,

când glasul lui Iisus răsună și pentru noi: „*Saule, Saule de ce Mă prigonești? ... Greu îți este să izbești cu piciorul în țepușă!*” (Faptele Ap. 9, 4-5).

Nimeni nu este scutit de suferință. Dacă suferim, suferința să fie întru Hristos; dacă iertăm, să iertăm pentru Hristos! Dar adevărul să ne stea în față totdeauna. „Adevărul înaintea păcii”, cum îmi spunea un student de la Politehnică, auditor al acestor „Șapte cuvinte către tineri”; și să înțelegem prin „pace” nu pacea lui Hristos de la Ioan 14, 27-29, nici răstimpul între două războaie, cum îi plăcea să spună lui Nicolae Titulescu, ci acea comoditate sufletească și materială pentru care călcăm în picioare principiile și dreptatea, acea stare de toleranță care ne ajută să ne culcăm în fiecare seară cu un compromis în inimă și să ne trezim cu un compromis nou sub pernă...

Și acum voi citi declarația unui student de la Teologie, în legătură cu aceste „Șapte cuvinte”. Pentru că s-au luat astfel de declarații scrise, la Institutul Teologic, forțându-se mâna și conștiința. Se știe ce înseamnă o declarație scrisă, ce sursă de teamă și de teroare [poate constitui ea], așa cum s-a întâmplat în câteva cazuri. Din numărul declarațiilor date am ales una, pentru că este mai limpede (nu mai dreaptă, căci toate sunt la fel de drepte): „...declar că în ziua de miercuri, 12 aprilie a.c., la orele 21, am audiat <Al șaselea cuvânt către tineri> rostit de părintele Gh. Calciu-Dumitreasa în pridvorul Bisericii Radu-Vodă din București. De asemenea, am mai audiat și al treilea și al patrulea și al cincilea cuvânt, dar în alte condiții... Declar că am întâlnit la ultima, precum și la celelalte predici ale sale, foarte mulți studenți de la Institutul Teologic, doctoranzi în Teologie, studenți de la alte facultăți, persoane pe care nu le mai văzusem niciodată și foarte mulți elevi seminariști. Atmosfera din biserică a fost impresionantă și am trăit în mod real clipe de înălțare sufletească și de reculegere. În privința conținutului predicilor, mă declar întru totul de acord cu ideile expuse de părintele profesor, care nu face decât să privească realist și lucid problemele ce se cer privite astfel, respectând strict învățăturile Bisericii Ortodoxe. Părintele profesor Gh. Calciu mi-a fost profesor mai mulți ani la Seminarul Teologic din București, al cărui absolvent sunt, și a contribuit în cea mai mare măsură la formarea noastră ca elevi și adevărați slujitori ai Domnului Hristos și ai Bisericii neamului”.

Oare trebuie să mai adaug ceva? Poate doar omagiul meu pentru acest curaj al studentului respectiv și al vostru, al tuturor celor care, călcând peste instinctul de conservare, ați pus „adevărul înaintea păcii” și ați venit aici; sau poate bucuria pe care mi-au făcut-o celelalte declarații, scrise sau verbale, ca și prezența voastră în această biserică; sau poate, în sfârșit, umilința mea că sunteți buni și Îl iubiți pe Iisus mai mult decât pe mine, căci, chiar fără să fiți slujitorii Lui, nu ați pregetat să sacrificați comoditatea voastră pentru a veni să vă exprimați dragostea de Dumnezeu. Să ne rugăm pentru toți frații noștri care ne iubesc și care ne urăsc pe noi, care ne-au făcut bine și rău, care ne-au iertat sau nu ne-au iertat. Noi toate să iertăm tuturor!

Voi încheia, tinere prieten, acest ultim „Cuvânt” cu o spicuire din „Cuvântul” Sfântului Ioan Gură de Aur care se citește în noaptea Învierii în toate bisericile ortodoxe, căci vin Paștile, Ziua Învierii și bucuria noastră, a tuturor. Atunci veți afla că Hristos a înviat și că noi toți vom învia. Când spun că veți afla, înțeleg că inima și sufletul vostru va descoperi plener această certitudine care era de mult în voi și în virtutea căreia sunteți aici. „...De a lucrat cineva din ceasul întâi, să-și primească astăzi plata cea dreaptă; de a venit cineva în ceasul al treilea, mulțumit să prăznuiască; de a ajuns cineva în ceasul al șaselea, să nu se îndoiască nicidecum, căci cu nimic nu va fi păgubit; de a întârziat cineva până în ceasul al nouălea, să se apropie, nicidecum îndoindu-se; de a ajuns cineva în ceasul al unsprezecelea, să nu se teamă din pricina întârzierii, căci darnic fiind Stăpânul, primește pe cel din urmă ca pe cel dintâi, odihnește pe cel din al unsprezecelea cea ca și pe cel ce a lucrat din ceasul întâi. Pentru acesta intrați toți în biserica Domnului vostru; și cei dintâi, ca și cei din urmă luați plata.

Înviat-a Hristos și îngerii se bucură. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu mai este în groapă”.

V-am citit aceste rânduri ca să le știți. V-am citit acest „Cuvânt”, fiindcă vine Săptămâna Patimilor, în fața căreia tot glasul amuțește. V-am citit acestea, ca să aflați că dacă în zilele care urmează vom trăi în duh și în carne calvarul lui Hristos, pe culmea Golgotei ne așteaptă Iertarea și Învierea. V-am citit aceste adevăruri, ca să vă amintiți că neamul acesta românesc urcă de veacuri Golgota istoriei, refăcând neîncetat, în spirit, drumul lui Iisus și anticipând, prin credință, această înviere pe care tu, prietenul meu, fratele nostru, al tuturor, o aduci ca pe o făclie arzând în inima ta.⁴

---

⁴ Cuvânt rostit în a șasea miercuri a Sfântului și Marelui Post la 19 aprilie 1978.